

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
معاونت آموزش

آیین نامه

آموزشی برنامه جاری

حوزه های علمیه

سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶

ویرایش مرداد ۱۳۹۶

نسخه ۰۹

فهرست مطالب

مقدمه ۴

اهداف، تعاریف و واژه ها ۵

آیین نامه آموزشی

فصل اول: اختبار و تثبیت ۷

فصل دوم: نظام آموزشی ۱۰

فصل سوم: انتخاب درس، ساعات درسی ۱۲

فصل چهارم: کلاس درس و برنامه ریزی دروس ۱۴

فصل پنجم: حضور و غیاب ۱۵

فصل ششم: امتحانات ۱۶

فصل هفتم: مرخصی ۲۰

فصل هشتم: میهمان شدن طلبه در درس ۲۱

فصل نهم: انتقالات ۲۲

فصل دهم: منع و انصراف از تحصیل ۲۳

فصل یازدهم: تکمیل سطوح تحصیلی ۲۴

فصل دوازدهم: خاتمه ۲۵

مقدمه

معاونت آموزش حوزه های علمیه، جهت اجرای یکسان برنامه های آموزشی در مدارس علمیه سراسر کشور، «آیین نامه آموزشی برنامه جاری حوزه های علمیه» را با لحاظ تمامی مصوبات شورای محترم عالی حوزه های علمیه، تدوین کرده و در پایان، جدول محدوده دروس هر پایه را نیز آورده است.

تذکره: در این آیین نامه به اختصار، مرکز مدیریت حوزه های علمیه «مرکز مدیریت» و معاونت آموزش حوزه های علمیه، «معاونت آموزش» و مدیریت های حوزه های علمیه استان، «مدیریت استان» و مدرسه علمیه «مدرسه» نامیده می شود^۱.

۱. اهم نکات اصلاحی که مقتضی است در اجرای آیین نامه سال تحصیلی ۹۷-۹۶ مورد توجه جدی قرار گیرد:

- واگذاری طرح سوال های امتحان های کتبی در غالب موارد به مدیریت های استانی؛
- تسری ۵ نمره فعالیت پژوهشی به امتحان تجدیدی و استادیاری؛
- محدودیت سنوات مجاز برای تکمیل دروس هر سطح؛
- اختیاری بودن قبول محسوب شدن یک درس با نمره ۱۰؛
- لزوم تقلیل نیافتن ساعات درس استادیاری از ۵ ساعات مجموع هر درس؛
- تغییر در جداول درسی پایه های تحصیلی ۱ تا ۶ برنامه جاری (با تغییر محدوده یا معرفی کتب بدیل).

اهداف، تعاریف و واژه ها

ماده ۱: تعاریف و واژه ها:

- **طلبه:** فردی است که دارای پرونده فعال و کد تحصیلی در مرکز مدیریت بوده و در یکی از مدارس رسمی اشتغال به تحصیل دارد.
 - **دوره اختبار و تثبیت پذیرش:** دوره‌ای است که در آن داوطلبان ورود به حوزه از طریق معرفی کلیات برخی علوم حوزوی و اخلاق اسلامی، با رسالت حوزه و روحانیت و اخلاق طلبگی آشنا شده و در ضمن آن، قابلیت‌ها و توانمندی‌های آنان برای پذیرش احراز می‌شود.
 - **اختبار:** به ارزیابی و ارزشیابی علمی، اخلاقی و رفتاری داوطلب در اطلاق می‌شود.
 - **تثبیت:** به پذیرش داوطلب در نظام حوزه، پس از موفقیت و کسب امتیازات لازم اطلاق می‌شود.
 - **داوطلب:** فردی است که مراحل پذیرش در حوزه علمیه، آزمون، مصاحبه و مراحل قانونی را گذرانده و جهت شرکت در دوره اختبار و تثبیت به مدرسه معرفی شده است.
 - **نیم‌سال تحصیلی:** مدت زمان آموزشی است که نیمی از سال تحصیلی را شامل شده و در آن دروس حوزوی به صورت رسمی از سوی مدارس تحت پوشش ارائه می‌گردد.
 - **سنوات تحصیلی (طول دوره):** مدت زمان مجاز برای اتمام یک دوره تحصیلی را سنوات تحصیلی یا طول دوره می‌نامند.
 - **سطح:** به هر دوره تحصیلی حوزوی با اهداف مشخص که منجر به ارائه گواهی پایان دوره به طلاب می‌گردد، سطح تحصیلی می‌گویند، سطوح حوزوی شامل چهار دوره تحصیلی است.
- ماده ۲:** اهداف مهم تدوین این آیین‌نامه بدین شرح است:
- ایجاد نظم در اجرای برنامه‌های آموزشی؛
 - ایجاد وحدت رویه اجرایی در همه مدارس؛
 - تقویت روحیه انضباط آموزشی طلاب.

آیین نامه آموزشی

فصل اول: اختبار و تثبيت

ماده ۱: اهداف برگزاري اين دوره بدین شرح است:

۱. اختبار از وضعیت آموزشی.
۲. احراز صلاحیت رفتاری و اخلاقی.
۳. آشنایی با نظام تعلیم و تربیت حوزه.
۴. آشنایی با رسالت و وظایف طلبگی.
۵. تقویت انگیزه تحصیلی در داوطلبان.

ماده ۲: ارکان اجرایی دوره عبارتند از:

۱. مدیریت استان.
۲. مدیریت مدرسه.
۳. استاد.

تبصره ۵: کلیه امور اجرایی دوره، با محوریت مدیریت حوزه علمیه هر استان و توسط مدرسه انجام می‌گیرد.

ماده ۳: زمان برگزاري دوره اختبار و تثبيت پذیرش با محتوای آموزشی - تهذیبی پس از قبولی افراد در مصاحبه و پیش از آغاز سال تحصیلی است.

ماده ۴: طول دوره اختبار و تثبيت پذیرش حداقل ۳۰ و حداکثر ۴۵ روز می‌باشد که ۳ آن به امور آموزشی و ۳ آن به امور تهذیبی اختصاص دارد و با توجه به شرایط خاص هر منطقه، یا هماهنگی مدیریت استان توسط مدرسه برنامه ریزی و اجرا می‌شود.

تبصره ۵: شرکت در بخش آموزشی دوره، مشروط به گذراندن بخش تهذیبی و کسب امتیاز لازم است.

ماده ۵: آغاز سال تحصیلی برای تمام طلاب جدیدالورود از اول مهر ماه می‌باشد.

تبصره ۵: مدارس می‌توانند با هماهنگی مدیریت استان دروس نیم سال اول پایه اول را بلافاصله

۸ برنامه آموزشی حوزه های علمیه

پس از دوره اختبار و پیش از اول مهر آغاز کنند.

ماده ۶: مدیریت استان می تواند این دوره یا یکی از بخش های آموزشی یا تهنیدی آن را به صورت متمرکز (استانی یا مجموعه چند مدرسه) یا مدرسه ای برگزار نماید.
ماده ۷: در صورت عدم امکان برگزاری بخش آموزشی دوره اختبار و تثبیت پذیرش، نیم سال اول سال تحصیلی، ملاک پذیرش خواهد بود.

تبصره ۵:

۱. درخواست ملاک قرار گرفتن نیم سال اول یک مدرسه به جای دوره اختبار و تثبیت پذیرش باید تا پیش از پایان مرداد ماه از طریق مدیریت استان به معاونت آموزش (ستاد) ارسال گردد.
۲. بخش تهنیدی این دوره با هماهنگی و برنامه ریزی معاونت تهنید بر طبق ضوابط برگزار می گردد.

ماده ۸: در صورتیکه طلبه جدیدالورود به دلیل موجهی که به تأیید مدیریت استان نیز رسیده باشد موفق به حضور در دوره اختبار و تثبیت پذیرش نشده باشد، حضور در کلاسهای درسی و قبولی در همه امتحان های نیم سال اول تحصیلی (مطابق جدول درس نیم سال) ملاک تثبیت پذیرش او خواهد بود.

تبصره ۵: طلبه جدیدالورودی که موفق به حضور در دوره اختبار نشده و در مدرسه ای پذیرش شده است که آن مدرسه مجری برنامه آموزشی جدید می باشد تا پایان امتحانات نیم سال اول فرصت دارد تمام دروس جدول دوره اختبار و تثبیت پذیرش را علاوه بر جدول دروس نیم سال اول طبق برنامه ریزی مدرسه در کلاس شرکت کرده و امتحان دهد.

ماده ۹: برگزاری دوره اختبار و تثبیت پذیرش، برای برنامه آموزشی جاری حوزه های علمیه، مطابق جدول ذیل و بر اساس متون و محدوده ابلاغی از سوی معاونت آموزش الزامی می باشد.

عناوین دروس دوره اختبار و تثبيت ویژه برنامه آموزشی جاری حوزه های علمیه				
ردیف	عنوان درس	تعدادجلسه	منبع و محدوده	مؤلف
۱	احکام	۲۰ تا ۲۵	کتاب آموزش فقه، از ابتدا تا اول درس طهارت ۲	فلاح زاده
۲	قرآن	۱۵ تا ۲۰	کتاب روانخوانی و تجوید قرآن کریم، از ابتدا تا اول درس دهم	حبیبی و شهیدی
		۵ تا ۸	تصحیح قرائت نماز	

تبصره: برگزاری دوره، با دروس بیشتر از عناوین درسی، تا حداکثر ۴ درس با هماهنگی مدیریت استان بلا مانع بوده و ملاک پذیرش طلبه، قبولی در تمام درس های دوره می باشد.

ماده ۱۰: کلیه سوال های امتحانی این دوره اعم از اصلی و تجدیدی، از سوی اساتید مدرس همان دوره به صورت کتبی طرح می گردد.

تبصره: ۱۰ نمره از درس قرآن، به ارزیابی عملی روان خوانی تجوید و صحت قرائت نماز تعلق می گیرد.

ماده ۱۱: نمره قبولی همه درس های دوره ۱۲ است.

ماده ۱۲: کسی که در دوره اختبار و تثبيت پذیرش نمره قبولی درسی را کسب نکند، پذیرش وی معلق شده و دو هفته فرصت دارد تا در امتحان مجدد شرکت نماید و چنانچه در امتحان مجدد نیز نمره قبولی را اخذ نکند، پذیرش او منتفی خواهد شد.

ماده ۱۳: تثبيت پذیرش داوطلب، پس از اخذ امتیازات لازم از شاخصه های تهذیبی و کسب نمره قبولی در امتحانات آموزشی صورت می گیرد.

ماده ۱۴: دریافت کد تحصیلی پس از موفقیت در دوره و اخذ نظر مساعد مرکز امور صیانتی صورت می پذیرد.

فصل دوم: نظام آموزشی

ماده ۱: نظام آموزشی در تمام سطوح حوزه به صورت حضوری و درسی - ساعتی است.
ماده ۲: هر سال تحصیلی از دو نیم سال مستقل تشکیل شده و قبولی یا عدم قبولی در درس هر نیم سال، به همان درس محدود می شود.
ماده ۳: در هر سال تحصیلی، علاوه بر دو نیم سال تحصیلی، برگزاری دوره تابستانی نیز مجاز می باشد.

تبصره ۵: این دوره در قالب اردو به صورت حضوری و با رعایت سقف ساعات درسی اجرا می شود و طلابی که پرونده تحصیلی آنها فعال باشد مجاز به شرکت در آن هستند.

ماده ۴: مدارس با هماهنگی مدیریت استان، دوره های تابستانی را پس از اخذ مجوز از معاونت آموزش طبق ضوابط و شرایط ابلاغی برگزار می کنند.

ماده ۵: در صورت برگزاری دوره آموزشی زبان عربی در تابستان، اولویت حضور، برای طلاب واجد شرایط، شرکت در دوره آموزشی مکالمه زبان عربی است.^۱

ماده ۶: مدت زمان مجاز تحصیل در حوزه های علمیه، گذراندن ۱۵۰۰ ساعت درسی در حداقل یک سال و حداکثر در طول سه سال تحصیلی می باشد.

ماده ۷: طلبه متعهد است در زمان تحصیل در سطح یک به صورت تمام وقت و حضوری در اختیار مدرسه باشد.

ماده ۸: مدارس و مدیریت های استانی برنامه ریزی درسی و آموزشی سالانه را مطابق تقویم آموزشی ای تنظیم می کنند که معاونت آموزش در هر سال آن را ابلاغ می کند.

ماده ۹: طلبه تا پیش از تکمیل سطح ۲ نمی تواند هم زمان در مراکز غیر حوزوی تحصیل کند.

۱. دوره آموزش مکالمه عربی در نیم سال های سوم و چهارم و تابستان همان سال و همچنین نیم سال های پنجم و ششم و تابستان همان سال اجرا می شود.

تبصره: هرگونه تحصیل هم‌زمان پس از تکمیل سطح ۲، فقط پس از بررسی تقاضا و تأیید آن در معاونت آموزش و کمیته مربوطه مجاز می‌باشد و اقدام به تحصیل هم‌زمان پیش از اخذ مجوز مذکور، به منزله انصراف از حوزه تلقی می‌شود.

ماده ۱۰: رعایت آیین‌نامه داخلی مدرسه (مشروط به اینکه منافاتی با آئین‌نامه‌ها و مصوبات شورای عالی و مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه نداشته باشد) الزامی است.

فصل سوم: انتخاب درس، ساعات درسی

ماده ۱: مقدار انتخاب درس در هر نیم سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۰۰ ساعت درس می باشد.

ماده ۲: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی مدیر مدرسه، تا حداقل ۲۰۰ ساعت جایز است.

تبصره: انتخاب ساعت درس به مقدار اضطرار، در سطح یک حداکثر دو نیم سال و در مجموع سطوح دو و سه نیز به مقدار دو نیم سال مجاز است.

ماده ۳: در صورت وجود درس ناقصی از نیم سال های گذشته، انتخاب درس جدید در نیم سال بعد، تنها پس از انتخاب درس ناقصی مجاز می باشد.

ماده ۴: انتخاب درس از ابتدای هر نیم سال تحصیلی تا حداکثر دو هفته بعد از شروع نیم سال، طبق ضوابط در سامانه انجام می شود.

تبصره: در دوره تابستانه جهت انتخاب درس، سامانه از ابتدای دوره فعال می باشد.

ماده ۵: حذف یا اضافه دروس با رعایت حداقل و حداکثر ساعات درسی مطابق ماده ۱ همین فصل، تا پایان هفته دوم هر نیم سال تحصیلی مجاز می باشد.

ماده ۶: حذف اضطراری یکی از درس ها، با رعایت ماده ۱ همین فصل تا پنج هفته مانده به پایان نیم سال تحصیلی پس از تأیید مدیر مدرسه بلامانع می باشد.

ماده ۷: انتخاب درس بیش از حد نصاب مذکور در ماده ۱ همین فصل از سال دوم تحصیلی، تا حداکثر ۱۷۰ ساعت درسی و با رعایت شرایط ذیل مجاز می باشد:

۱. نداشتن مشکل آموزشی و انضباطی؛

۲. رعایت انتخاب حداقل ۳۱۰ ساعت درس در نیم سال قبل؛

۳. قبولی در همه دروس انتخابی نیم سال قبل؛

۴. کسب معدل ۱۶ در دروس نیم سال قبل (اعم از اصلی، تجدیدی و استادیاری)؛

۵. صلاح دید و تأیید مدیر مدرسه.

تبصره: ملاک محاسبه، عملکرد درسی طلبه در نیم سال متصل قبل می باشد.

ماده ۸: شرکت در دوره ارتقایی غیر حضوری تابستان و انتخاب درس در آن، حداکثر تا سقف ساعات پایه تحصیلی بعدی و تنها شرکت در امتحان های ارتقایی آن درس در تابستان با رعایت شرایط ذیل صورت می پذیرد:

۱. رعایت انتخاب حداقل ۳۱۰ ساعت درس در هر نیم سال در سال جاری تحصیلی؛

۲. قبولی در همه دروس انتخابی در هر نیم سال در سال جاری تحصیلی؛

۳. کسب معدل ۱۶ در دروس انتخابی نیم سال اول و دوم (اعم از اصلی، تجدیدی و استادیاری)؛

۴. صلاح دید و تأیید مدیر مدرسه.

تبصره: ملاک محاسبه، عملکرد درسی طلبه در نیم سال های تحصیلی اول و دوم همان سال تحصیلی می باشد.

ماده ۹: نمره قبولی امتحان ارتقایی غیر حضوری در همه درس ها ۱۶ است.

ماده ۱۰: مجموع ساعات درسی یک طلبه در طول یک سال تحصیلی، اعم از انتخاب درس

اصلی، ارتقائی حضوری، ارتقائی غیر حضوری نباید بیش از ۱۵۰۰ ساعت باشد.

فصل چهارم: کلاس درس و برنامه ریزی درس

ماده ۱: حد نصاب تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم سال، در مدارس شهر قم حداقل ۱۰ نفر و در مدارس شهرستان ها، در سطح یک حداقل ۷ نفر و در سطح عالی حداقل ۵ نفر است^۱.

تبصره:

۱. حداکثر افراد در هر کلاس درس ۲۵ نفر است.
۲. در موارد خاص، تشکیل کلاس در کمتر یا بیشتر از حدنصاب مذکور، با پیشنهاد مدرسه و تأیید مدیریت استان امکان پذیر می باشد.

- ماده ۲:** کلاس درس، با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت می یابد.
- ماده ۳:** استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم سال تحصیلی است.
- ماده ۴:** در صورتی که محدوده های درسی در طول نیم سال به پایان نرسد، مدرسه و استاد مدرسه موظف به برگزاری جلسات جبرانی برای آن درس می باشند.
- ماده ۵:** مدت زمان هر جلسه درس، ۵۰ دقیقه است.
- ماده ۶:** اساتید می توانند در طول هر نیم سال تحصیلی، تا سقف ۱۰ ساعت مشاوره و جلسه پرسش و پاسخ، افزون بر ساعات اختصاص یافته به هر درس برگزار کنند.
- ماده ۷:** چنانچه استادی قادر به حضور در جلسه ای از کلاس درس نبود موظف است تا پیش از شروع کلاس، مدیریت مدرسه را مطلع سازد تا جهت اطلاع رسانی به طلاب یا جایگزینی استاد، تدبیر لازم اندیشیده شود.

^۱ حد نصاب مذکور صرفاً برای رسمیت بخشیدن به درس و ثبت آن در سیستم آموزشی است و پرداخت حق الزحمه اساتید محترم تابع قوانین ابلاغی مخصوص به خود است و مشمول این بند نمی شود.

فصل پنجم: حضور و غیاب

ماده ۱: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی است.

ماده ۲: ثبت حضور و غیاب در کلاس باید به تأیید استاد برسد.

ماده ۳: طلبه موظف است رأس ساعت در کلاس درس حضور یابد و تأخیر در حضور و تسریع در خروج بیش از ۱۰ دقیقه، غیبت و کمتر از ۱۰ دقیقه در هر سه جلسه، یک غیبت در آن درس به شمار می آید.

تبصره: ترک کلاس و عدم بازگشت غیبت محسوب می شود.

ماده ۴: غیبت طلبه در بیش از ۸ ساعات تعیین شده هر درس، موجب حذف آن درس می شود. در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذراند.

تبصره:

۱. هر غیبت غیرموجه دو غیبت موجه به شمار می آید.
۲. تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت برعهده مدیر مدرسه است.
۳. در صورت افزایش غیبت طلبه از ۸ تا کمتر از ۸ ساعات هر درس، مشروط به اینکه امکان حضور در درس را نداشته است، مرجع تصمیم گیری حذف یا عدم حذف درس وی شورای مدرسه است و در صورتی که غیبت ها بیش از ۸ باشد، مرجع تصمیم گیری شورای استان می باشد.

ماده ۵: شورای مدرسه می تواند نیمی از حدنصاب غیبت هر درس را به حضور و غیاب مباحثه طلاب اختصاص دهد.

فصل ششم: امتحانات

بخش اول: برگزاری امتحان

ماده ۱: امتحانها تنها از طلاب رسمی حوزه به عمل می آید و تمام طلاب موظف به شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند. ^۷

ماده ۲: برگزاری امتحان هر ماده درسی منوط به تشکیل حداقل ۸ از ساعات تعیین شده برای آن درس است.

ماده ۳: از همه دروس پایه های تحصیلی بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی همان درس، امتحان کتبی اخذ می گردد.

تبصره: در تعدادی از دروس در پایه های ۳، ۶، ۸ و ۱۰ حسب آیین نامه مربوطه، امتحان شفاهی نیز به عمل خواهد آمد که نمره نهایی آن دروس حاصل جمع و معدل آزمون های کتبی و شفاهی آن درس خواهد بود.

ماده ۴: طرح سؤال های امتحانی دروس نیم سال دوم از پایه های پایان مقاطع (پایه های ۳، ۶، ۹ و ۱۰) مطابق جدول دروس در تمام موسسه های امتحانی (اصلی، تجدیدی و ارتقایی)، توسط معاونت آموزش انجام گرفته و در سایر دروس بر عهده استاد مدرسه در همان درس در مدرسه منوط به داشتن حکم تدریس و بر اساس اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش می باشد.

تبصره:

۱. در صورتی که استاد مدرس حکم رسمی تدریس نداشته باشد، تنها در صورت صدور مجوز طرح و تصحیح سوال از سوی شورای آموزش استان، طراحی و تصحیح برگه های امتحانی برای ایشان مجاز خواهد بود.
۲. طراحی و تصحیح سوالات امتحانی سطوح عالی قم با مدرسه سطوح عالی حوزه علمیه قم می باشد.

ماده ۵: تصحیح پاسخ برگ های تمام دروس در همه موسسه های امتحانی بر عهده استاد دارای حکم یا

مجوز تدریس آن مدرسه، طبق اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۶: معاونت آموزش مدیریت‌های استانی و ستاد در هر موسم امتحانی تعدادی از آزمون‌برگ‌های طرح سوال و تصحیح‌های پاسخ‌برگ‌ها در مدارس را، به صورت تصادفی، مورد بررسی و ارزیابی (ابتدایی یا بازبینی) قرار خواهد داد.

ماده ۷: در صورت عدم مطابقت سوال‌های آزمون‌برگ‌ها و تصحیح‌های پاسخ‌برگ‌ها با اصول و ضوابط ابلاغی ستاد و یا احراز تخلف، مراتب حسب مورد در شورای آموزش استانی و یا معاونت آموزش ستاد بررسی شده و پس از آن استمرار مجوز مدرسه یا استاد در طرح سوال یا تصحیح اوراق منوط به تصمیم شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد خواهد بود.

تبصره:

۱. بررسی و ارزیابی طراحی و تصحیح سوالات امتحانی مدارس سطح یک قم بر عهده امور مدارس سطح یک حوزه علمیه قم می‌باشد.
۲. شورای آموزش استان یا معاونت آموزش می‌تواند برای مدارس مذکور، احکامی از قبیل تذکر کتبی، لغو حکم تدریس استاد، اعمال محدودیت‌های آموزشی برای مدرسه و ابطال نمرات را در نظر بگیرند.
۳. معاونت آموزش می‌تواند برای مدارسی که در ارزیابی‌های صورت گرفته، شرایط و ضوابط طراحی و تصحیح سوالات امتحانی را با کیفیت مناسب رعایت نموده‌اند، مشوق‌هایی در نظر بگیرد.

ماده ۸: در مدت زمان مجاز نبودن یک مدرسه یا استاد برای طرح یا تصحیح آزمون‌ها مدیریت استان در مورد طرح سوال یا تصحیح اوراق مربوطه توسط استاد رسمی دیگر یا مدرسه تحت پوشش دیگر تدبیر لازم را اتخاذ می‌نماید.

ماده ۹: نمره قبولی در هر درس ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۰: پنج نمره از نمره پایانی درس‌ها به فعالیت‌های کلاسی اختصاص دارد که بر اساس دستورالعمل‌های ابلاغی معاونت آموزش برنامه‌ریزی و اجرا می‌شود.

ماده ۱۱: در هر پایه تحصیلی در صورتی که تنها در یک ماده درسی نمره نهایی کمتر از ۱۲ بوده ولی از ۱۰ کمتر نباشد و همچنین معدل پایه به ۱۲ برسد، در صورت درخواست طلبه آن درس قبول به

۱۸ برنامه آموزشی حوزه های علمیه

حساب آمده و مطابق ماده ۱۴ همین فصل عمل می‌شود.

ماده ۱۲: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند یا در جلسه امتحان، غیبت موجه داشته باشند به صورت ذیل عمل می‌شود:
مرحله اول: برگزاری امتحان تجدیدی نیم‌سال اول دو هفته پس از پایان امتحان آن نیم‌سال و امتحان تجدیدی نیم‌سال دوم در مرداد ماه آن سال؛

مرحله دوم: در صورت عدم ارائه رسمی و حضوری درس در نیم سال تحصیلی متصل بعد، طلبه می‌تواند به ترتیب به یکی از دو صورت ذیل عمل کند:

۱. میهمان شدن در همان درس مطابق ضوابط در مدرسه دیگر؛
 ۲. انتخاب درس به صورت حضوری در نیم‌سال تحصیلی بعدی با استادیار و شرکت در امتحان آن، در صورت صلاحدید و اجازه شورای مدرسه.^۱
- مرحله سوم: انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس در صورت عدم موفقیت در مرحله‌های گذشته، طبق ضوابط با محاسبه ساعات درس در اولین نیم‌سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.

تبصره:

- تشخیص موجه بودن غیبت برعهده مدیر مدرسه است.
- ساعات درس خوانده شده با استاد یار، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی‌گردد.
- تشخیص و تعیین مقدار ساعت‌های درس استاد یاری (با رعایت این نکته که تعداد ساعات درس از حداقل ۵ ساعات درسی نباید تقلیل یابد) برعهده مدیر مدرسه و حسب مورد است.
- در صورتی که ارائه درس در اولین نیم سال حضور طلبه در کلاس همراه با پژوهش بوده، نمره پژوهشی اخذ شده توسط طلبه، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد و امتحان درس استاد یاری یا تجدیدی از ۱۵ نمره محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۳: انصراف در جلسه امتحان یا غیبت غیر موجه به منزله نمره صفر است.

ماده ۱۴: کسانی که طبق ضوابط در امتحان یک درس قبول شده‌اند اجازه شرکت مجدد در امتحان آن درس را ندارند.

۱. تعیین استاد یار بر اساس ضوابط ابلاغی معاونت آموزش حوزه های علمیه، بر عهده مدیر مدرسه می باشد.

ماده ۱۵: افرادی که حذف درس، غیبت غیرموجه یا انصراف در جلسه امتحان دارند موظف هستند در اولین نیم‌سال تحصیلی بعدی ارائه درس، ضمن حضور مستمر در کلاس، در امتحان آن درس شرکت کنند.

بخش دوم: ورود نمره

ماده ۱۶: زمان‌بندی ورود نمره از روز دوم امتحانات تا ۱۰ روز پس از آخرین امتحان، به صورت عمومی فعال است.

تبصره: در دوره تابستانه، زمان‌بندی ورود نمره در پایان دوره فعال شده و نمرات آن طبق ضوابط قبل از آغاز سال تحصیلی جدید نهایی و ثبت می‌گردد.

ماده ۱۷: پس از اتمام زمان‌بندی عمومی، فعال‌شدن دسترسی، به صورت موردی فقط از طریق مدیریت استان صورت می‌گیرد.

تبصره: مدارسی که به هر دلیل در زمان‌بندی‌های اعطا شده موفق به ورود نمرات نشوند، با مجوز مدیریت استان می‌توانند از دسترسی موردی استفاده کنند.

ماده ۱۸: درخواست تجدیدنظر، حداکثر تا یک هفته پس از اعلام نتایج، طبق ضوابط و از طریق سامانه پذیرفته می‌شود.

تبصره: پس از نهایی‌شدن نمرات، امکان فعال‌شدن دسترسی ورود و ویرایش نمرات مسدود می‌شود.

ماده ۱۹: تقاضای تجدیدنظر در مورد نمرات بین ۹ تا ۱۴ پذیرفته می‌شود.

تبصره:

پذیرش درخواست تجدیدنظر در غیر موارد فوق، برعهده شورای مدرسه است.

ماده ۲۰: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه ثبت و در معدل آن نیم‌سال و سال تحصیلی محاسبه می‌شود.

تبصره: نمره‌های عدم قبولی، در معدل کل پایه و سطح تحصیلی مورد محاسبه قرار نمی‌گیرد.

فصل هفتم: مرخصی

ماده ۱: استفاده از مرخصی حداکثر تا ۱۰ روز در هر نیم سال تحصیلی در موارد ضروری و پس از اخذ مجوز از مدیر مدرسه، مجاز می باشد.

ماده ۲: بررسی تقاضای مرخصی بیش از ۱۰ روز برای یک یا چند درس و تصمیم گیری درباره آن، برعهده شورای مدرسه است.

ماده ۳: استفاده از مرخصی تحصیلی تا حداکثر دو نیم سال (متوالی یا غیرمتوالی) در سطح یک و همچنین دو نیم سال در مجموع سطح دو و سه در طول مدت تحصیلی در صورت ضرورت امکان پذیر است.

تبصره:

۱. مرجع تشخیص ضرورت، شورای مدرسه است.
۲. مدت زمان مرخصی، جزو حداکثر سنوات مجاز تحصیل (مذکور در ماده ۶ فصل دوم همین بخش) به شمار می آید.
۳. در مدت مرخصی طلبه مجاز به شرکت در امتحان نیست.

ماده ۴: در سال اول تحصیلی، مرخصی تحصیلی مجاز نیست.

فصل هشتم: میهمان شدن طلبه در درس

ماده ۱: اخذ درس به صورت میهمان، در صورت اضطرار و با موافقت مدیر مدرسه و مدیریت استان مبدأ و مقصد، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در دو نیم‌سال مجاز می‌باشد.^۱

تبصره:

۱. میهمان شدن طلبه در یک مدرسه، مشروط به گذراندن حداقل یک نیم‌سال تحصیلی در مدرسه مبدأ است.
۲. طلبه میهمان، موظف به تحصیل حضوری و طبق ضوابط در تمام دروس انتخابی مدرسه مبدأ و مقصد است.
۳. مجموع ساعات انتخاب درس طلبه میهمان (در مدرسه‌های مبدأ و مقصد) نباید از سقف مجاز تجاوز کند.

ماده ۲: طلبه موظف به انتخاب درس و حضور در کلاس و شرکت در امتحانات در مدرسه مقصد مطابق آیین‌نامه آموزشی است.

ماده ۳: ثبت و نگهداری همه اسناد و اطلاعات آموزشی طلبه در سامانه، توسط مدرسه مقصد انجام می‌شود.

ماده ۴: طلبه میهمان موظف به رعایت همه قوانین مدرسه مقصد می‌باشد.

ماده ۵: بهره‌مندی طلبه میهمان از مزایا و خدمات حوزوی در همان مدرسه مبدأ استمرار می‌یابد.

^۱ موافقت‌های مدرسه‌ای و استانی مبدأ و مقصد از طریق سامانه به صورت انجام می‌شود.

فصل نهم: انتقالات

ماده ۱: انتقال طلبه از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر، با شرایط ذیل امکان پذیر است:

الف) فعال بودن پرونده تحصیلی؛

ب) اشتغال به تحصیل، حداقل به مدت یک سال تحصیلی در مدرسه مبدأ؛

ج) موافقت مدیر مدرسه مبدأ و مقصد و تأیید مدیریت استان مبدأ و مقصد.^۱

ماده ۲: زمان انتقالات، از پایان امتحانات نیم‌سال دوم و تا پیش از شروع سال تحصیلی جدید

است.

ماده ۳: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ

محسوب می‌شود و طبق ضوابط باید حضور مستمر در درس داشته باشد.

ماده ۴: انتقال طلبه از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه

خراسان و اصفهان و بالعکس فقط از طریق معاونت آموزش ستاد صورت می‌پذیرد.

^۱ . اعلام موافقت‌ها از طریق سامانه به صورت انجام می‌پذیرد.

فصل دهم: منع و انصراف از تحصیل

ماده ۱: در موارد آموزشی ذیل طلبه از ادامه تحصیل منع می‌شود:

۱. ترک تحصیل بیش از یک ماه، بدون اطلاع قبلی و بدون عذر موجه؛
۲. عدم قبولی در هیچ یک از درس‌های انتخابی در دو نیم‌سال متوالی یا سه نیم‌سال غیر متوالی؛
۳. غیبت غیر موجه در همه امتحان‌های دروس انتخابی دو نیم‌سال؛
۴. حذف همه درس‌های یک نیم‌سال به دلیل غیبت؛
۵. عدم رشد تحصیلی در مدت مجاز مذکور در ماده ۶ فصل دوم همین بخش.

تبصره: در صورت منع طلبه‌ای از تحصیل، ادامه تحصیل وی منوط به بررسی وضعیت آموزشی او در مراجع ذی‌صلاح بر طبق ضوابط است.

ماده ۲: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی به شورای مدرسه ارائه شود و پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.

تبصره:

۱. باز پس‌گیری تقاضای انصراف از تحصیل حداکثر تا یک ماه پس از تاریخ درخواست، بلامانع است.
۲. مدت عدم حضور در جلسات درس، طبق ضوابط غیبت لحاظ شده و در مورد آثار آن مطابق مفاد فصل پنجم همین بخش (حضور و غیاب) عمل می‌شود.
۳. مدرسه موظف به اعلام انصراف طلبه به مدیریت استان می‌باشد.

ماده ۳: تحصیل هم‌زمان در سایر نهادهای آموزشی در سطوح تحصیلات تکمیلی بدون اخذ مجوزهای لازم، انصراف از تحصیل تلقی می‌شود.

فصل یازدهم: تکمیل سطوح تحصیلی

ماده ۱: طلبه موظف به تکمیل سطوح تحصیلی و ادامه تحصیل به صورت حضوری است.

تبصره: چنانچه طلبه‌ای به دلیل اشتغال تمام وقت، امکان تحصیل حضوری نداشته باشد، ادامه تحصیل وی در سطح ۲، طبق ضوابط، به صورت غیرحضوری خواهد بود.

ماده ۲: شرط ارتقاء از یک سطح به سطح دیگر، گذراندن همه درس‌های کتبی و شفاهی آن سطح بر طبق برنامه مصوب و آیین‌نامه‌های مربوطه می‌باشد.

ماده ۳: شرط تکمیل هر سطح، کسب حداقل معدل ۱۴ بوده و اقدام برای دریافت مدرک تحصیلی پس از آن بلامانع می‌باشد.

ماده ۴: شیوه معدل گیری و نحوه تاثیر دروس در معدل گیری پایه‌ها و سطوح مختلف، طبق ابلاغیه معاونت آموزش خواهد بود.

تبصره: برای دریافت مدرک سطح ۳ ارائه پایان‌نامه الزامی است.

ماده ۵: در صورتی که معدل هر سطح به حداقل ۱۴ نرسد، به ازای هر چهار نمره کسری از مجموع نمرات، یکی از درس‌هایی که نمره آن کمتر از ۱۴ باشد انتخاب و طلبه جهت ارتقای معدل، فقط در امتحان آن درس شرکت می‌کند.

تبصره: نمره بیشتر، از میان نمره‌های اخذ شده، نمره نهایی و ملاک محاسبه معدل سطح خواهد بود.

ماده ۶: در صورتی که معدل طلبه به ۱۴ نرسد، وی موظف است حداکثر طی دو نیم‌سال نسبت به جبران آن با شرکت در امتحان ارتقای معدل اقدام کند و در صورت عدم موفقیت پس از دو نیم‌سال مذکور، ادامه تحصیل او منوط به اخذ مجوز از شورای آموزش استان است.

تبصره: ساعات انتخاب درس جهت جبران کسری معدل، جزو حد نصاب سقف انتخاب درس در هر نیم‌سال

نیست.

فصل دوازدهم: خاتمه

ماده ۱: در مواردی که آیین‌نامه ساکت است و یا ابهام دارد، مرجع رفع ابهام، معاونت آموزش ستاد است.

ماده ۲: همه مدارس، به اجرای دقیق و کامل برنامه‌های آموزشی مصوب در این آیین‌نامه ملزم هستند و هیچ تغییری در عنوان‌ها، تعداد و محتوای درس‌ها مجاز نیست.

ماده ۳: از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، همه دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های مغایر با این آیین‌نامه باطل و از درجه اعتبار ساقط است.